

ליקוט

כתבי-יד-קודש

- סיום הרמב"ם -

גליון ד'

לתגובות והערות, ולהצטרפות לרשימת התפוצה:

likkutkatyak@gmail.com

פתח דבר

בקשר עם סיום מחזור הל"ז, והתחלת מחזור הל"ח, של לימוד הרמב"ם על פי תקנת כ"ק אדמו"ר שליט"א,

הננו מוציאים לאור בזה ליקוט כתבי יד קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א הקשורים לתקנת לימוד הרמב"ם, ובמיוחד הקשורים לחגיגת סיום הרמב"ם.

בסוף הקונטרס בא רשימת הכתי"ק שבקובץ, עם המקורות מהם נלקחו הצילומים.

***

קובץ זה הינו הרביעי בסדרת ליקוט כתבי יד קודש שיצאו לאור מזמן לזמן. עד עתה הופיעו בסדרה זו:

(א) "ליקוט כתי"ק – חנוכה" (זאת חנוכה, ה'תשע"ח).

(ב) "ליקוט כתי"ק – כ"ב שבט" (מוצש"ק י"א שבט, ה'תשע"ח).

(ג) "ליקוט כתי"ק – יום הבהיר י"א ניסן" (ימים אחדים לפני יא ניסן, ה'תשע"ח).

***

ויהי רצון שנזכה בקרוב להתראות עם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מלך ביפיו תחזינה עינינו, והוא יגאלנו תיכף ומיד ממש.

המוציאים לאור

יום ג', י"ז אלול ה'תשע"ח
ברוקלין, נ"י.

חלק א:

תקנת לימוד הרמב"ם

מורה שיעור תשמ"ו-תשמ"ז

ב"ה

פתח דבר

— למורה שיעור דמחזור הראשון —

בקשר להצעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזמן האחרון — למעט שיעור ימי כנסת משנה תורה — יד החוקק — להרמב"ם, והתקפות בה"ד לשיעור זה (ע"פ המסמך) צ"ד חיוב הלימוד וכן ההכנות שכתורה — גם שאינו נוגעת במה"ד (הל' ת"ח לאדמו"ר ר"פ ושל"ק, ט"א שט) — ועמ"פ הרמב"ם בהקדמתו לספרו זה: חיבור זה מקבל התורה שבעל פה כולה כי אדם כי קורא בה ורודע ממנה תורה שבעל פה כולה.

מה טוב לסיים במסכתות ליום הולדת הרמב"ם, י"ד ניסן הבעל"ט.

הלימוד — בא"מ אומנים: (ק) להשתדל ללמוד בכל יום שלשה פרקים כדי לסיים ספר משנה תורה במספר השנה הבעל"ט. (ב) אלה שיש אפשרות להם — מפני ארץ סיבות ללמוד שלשה פרקים בכל יום — ללמוד פרק אחד ליום כדי לסיים במספר שלש שנים הבעל"ט. (ג) אלה שאינם שייכים ללימוד ספר משנה תורה (מפני ארץ סיבות) — סלל מפני שנים קטנים או סכנות (במחשבה או בירידות כ"ו) — ללמוד ספר המצות להרמב"ם, ובאופן אשר השיעור יתיי במחשבה יתר במצות המקבילות לשיעור היום של ס' משנה תורה (כפי שנחלק לשנה אחת).

מיל בזה חוברת, מורה שיעור, הכוללת השיעורים בס' משנה תורה לשנה זו (כ"ז ניסן תשמ"ז) — י"א ניסן תשמ"ח) — ע"פ אופן הא הכול (שלשה פרקים ליום) — כפי שהולק ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

י' הודיע הרמב"ם מ"ח חלה ר"פ ע"ד ב' דאמריה מוסיפת תורה עמ"כ. י"א מורה שיעור כ"ק אופן ת"ב (ת"ב א' ליום כ"ב משנה תורה, כ"ב ניסן תשמ"ז) ושיעור ימי המסמך להרמב"ם — י"א יארר במסכתות כפי צמח.

י"א הודיע הרמב"ם שיעור ימי זה הוא בהוספה על השיעור תורה דכל חד וחד ליום שיעור דליל.

***

על פי הצעת כ"ק אדמו"ר שליט"א — כדא לעשות גם סיום כ"ב'ים (בזמן המאסף לפי המוסמך) — מיום למורה של תורה — וכ"כ עם הודעת מל"י.

הוצאת ספרים, קה"ת

אדמו"ר סודא
ב"ה

י"א הודיע הרמב"ם שיעור ימי זה הוא בהוספה על השיעור תורה דכל חד וחד ליום שיעור דליל.

131

פתח דבר

בזה חננו מיל מורה שיעור למחזור השני של לימוד ס' משנה תורה — שלשה פרקים ליום (כ"ז ניסן תשמ"ז) — כ"ז אדר ראשון תשמ"ז.

הוצאת ספרים, קה"ת

י"א הודיע הרמב"ם שיעור ימי זה הוא בהוספה על השיעור תורה דכל חד וחד ליום שיעור דליל.

ב"ה

פתח דבר

בזה חננו מיל מורה שיעור למחזור השלישי של לימוד ס' משנה תורה — שלשה פרקים ליום (כ"ז אדר ראשון תשמ"ז) — י"א שבט תשמ"ז.

הוצאת ספרים, קה"ת

י"א הודיע הרמב"ם שיעור ימי זה הוא בהוספה על השיעור תורה דכל חד וחד ליום שיעור דליל.

ב"ה

י"א הודיע הרמב"ם שיעור ימי זה הוא בהוספה על השיעור תורה דכל חד וחד ליום שיעור דליל.

זקן אהרן
א"ת

מורה שיעור בלימוד הרמב"ם - ג' פ' ל"ג - שנת תשס"ו - תשמ"ז

יום	פ'	יום	חודש
שבת	ויקהל	כז	אדר
א		כח	
ב		כס	
ג		ל	
ד		א	אדר ש
ה		ב	
ו		ג	
שבת	פקודי	ד	
א		ה	
ב		ו	
ג		ז	
ד		ח	
ה		ט	
ו		י	
שבת	ויקרא	יא	
א		יב	
ב		יג	
ג		יד	
ד		טו	
ה		טז	
ו		יז	
שבת	צו	יח	
א		יט	

הגהות במורה- שיעור ללימוד הרמב"ם תשמ"ו-תשמ"ז:

(1) בנוסח ה"פתח דבר למורה- שיעור דמחזור ראשון", תיקן:

הי' כתוב: "ומהטעמים בזה ויש לקשר זה עם הפס"ד ע"ד חיוב הלימוד דכל ההלכות שבתורה".

את התיבות "ויש לקשר זה עם" סימן כ"ק אדמו"ר שליט"א בסוגריים.

(2) בהמשך הי' כתוב: "אלה שאינם שייכים ללימוד ספר משנה תורה (מפני איזו סיבות - כולל מפני שהם קטנים או קטנות (כפשוטו או בדיעות כו')) - ילמדו ספר המצות להרמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן: " (כפשוטו, או בדיעות כו)".

(3) ציין את תאריך הפתח-דבר דהמורה-שיעור:

שלהי אדר ראשון, ה'תשמ"ו

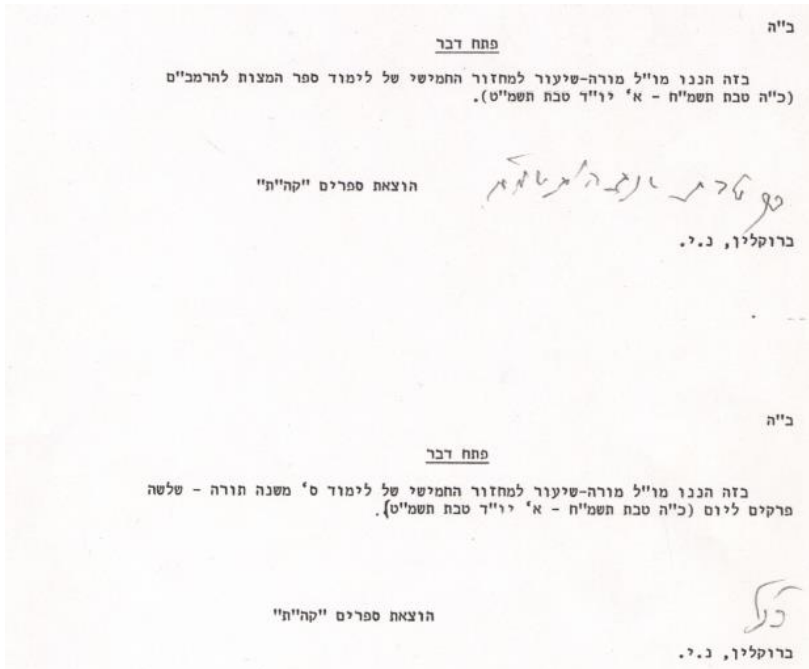
(4) בתחלת המורה-שיעור ה' כתוב: "מורה שיעור בלימוד הרמב"ם - ג"פ לכ"י - שנות תשמ"ו-תשמ"ז".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "בכ"י", ובמקומה כתב:

ליום

וכן להלן

מורה שיעור תשמ"ח-תשמ"ט

תאריך הפתח-דבר למורה-שיעור דלימוד ספר המצות להרמב"ם תשמ"ח-תשמ"ט:

כף טבת שנת ה'תשמ"ח

בתאריך הפתח-דבר למורה-שיעור דלימוד הרמב"ם שלשה פרקים ליום, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כנ"ל

זמני הלימוד בתשעה באב נדחה

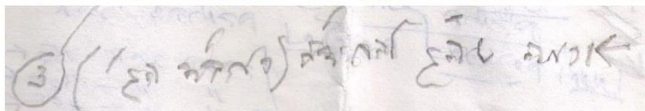
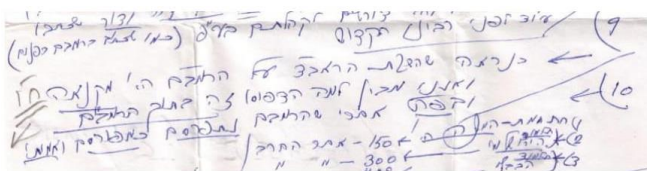
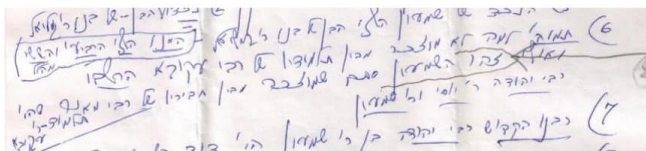
Handwritten note in Hebrew. A bracket on the left side encloses the words "כ"ק אדמו"ר שליט"א". The main text reads: "שיעור דלימוד הרמב"ם שלשה פרקים ליום, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א: זמני הלימוד בתשעה באב נדחה".

מענה להשאלה מה לכתוב בהמורה-שיעור בקשר ללימוד הרמב"ם ביום השבת-קודש תשעה באב נדחה, וביום ראשון עשירי באב (תשמ"ה):

בנוגע 1) להש"ק - הערה שישאלו רב

2) ליום א' - ללמוד בלילה לאחרי הבדלה

מענה לשאלות בהקדמת הרמב"ם

ממענה למכתב בו שאלות בהקדמת הרמב"ם, שהכניס אחד ביום הראשון דתקנת לימוד הרמב"ם, יום ראשון כ"ז ניסן תשד"מ:

(1) במכתבו: "תמוה למה לא הוזכר בין תלמידיו של רבי עקיבא הרשב"י, ואולי זהו השמעון סתם שמוזכר מבין חבריו של רבי מאיר שה' תלמיד ר' עקיבא, רבי יהודה ר' יוסי ור' שמעון".

כ"ק אדמו"ר שליט"א (העביר קו על תיבת "אולי", ו)סימן בחץ את מה שכתב "זהו השמעון סתם כו", וציין: (2)

(2) במכתבו: "כנראה שהשגת הראב"ד על הרמב"ם ה' מקנאה, ואינני מבין למה הדפיסו את זה בתוך הרמב"ם, ובפרט אחרי שהרמב"ם נתפרסם כמפורסם ואמיתי".

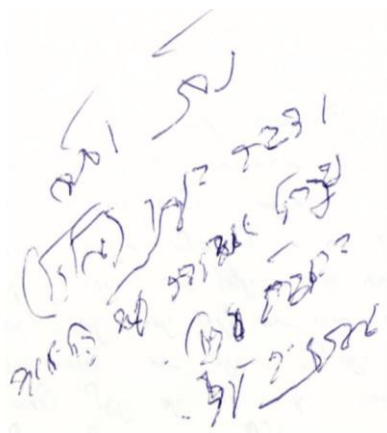
על מה שכתב ש"השגת הראב"ד על הרמב"ם ה' מקנאה", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ח"ו

וראה שה"ג להחיד"א (ראב"ד הג') (3)

מדובר ע"ד הלימוד ברמב"ם

מענה להאברך אשר לעמל הכהן ווייספיש, ששלח את סדרת הספרים "כל ספרי ר' אלעזר רוקח" שנדפסו מחדש על ידי סבו הרב יוסף היילפרין ממנשסתר, אשר ביניהם הספר "ארבעה טורי אבן" על הרמב"ם (על גליון המכתב אור לט"ז אלול תשד"מ):

נת' ות"ח

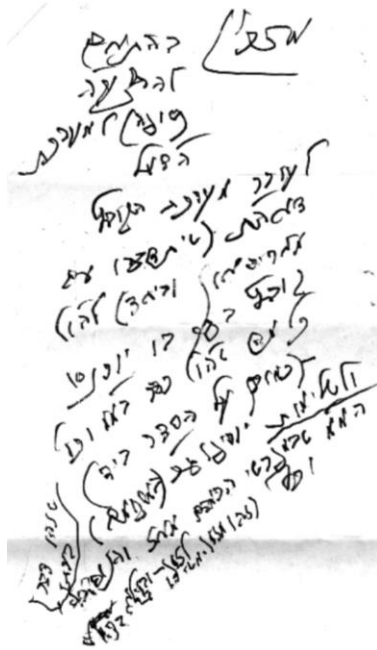
ודבר בעתו (אלול)

ובפרט שמדובר ע"ד הלימוד

ברמב"ם וכו'.

אזכיר עה"צ.

מראי מקומות לספר משנה תורה

בהמשך להתקנה על דבר לימוד הרמב"ם, הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א להוציא לאור ליקוט של כל המראי מקומות לספר הרמב"ם.

לפנינו ההוראה הראשונית בענין:

הי' זה בהמשך להצעה שהכניסה מערכת הקובץ "הדרת מלך" - קובץ פלפולים ברמב"ם שהחל להופיע בעקבות התקנה - ללקט את המראי-מקומות לספר הרמב"ם.

בצעטל שלפנינו מורה כ"ק אדמו"ר שליט"א למזכירות בהמשך להצעה זו, לעורר את מערכת הקובץ "הערות וביאורים אהלי תורה", שבו הי' מופיע מדי קובץ רשימה של מראי מקומות לשיעורי לימוד הרמב"ם דאותו השבוע -

להתדבר עם מערכת "הערות התמימים ואנ"ש מאריסאון", וביחד -

להוציא לאור קובץ עם כל המראי-מקומות שכבר הוציאו לאור, על הסדר דספר הרמב"ם. ולשלימות הענין, להוסיף את ציוני המראי-מקומות המופיעים כבר במפרשי הרמב"ם, ולהכניסם במקומם על סדר ספר הרמב"ם.

פרוייקט זה הינו מזמן לזמן, ולכן עליהם להמשיך בהוצאת קובצי ההערות, שהם "דבר בעתו".

וזלה"ק:

מזכ'

בהתאם

לההצעה

(סופה) למערכת

הדמ"ל

לעורר מערכת הקובץ

דאה"ת (שיתדברו עם

מאריסאון וביחד) להו"ל

קובץ בפ"ע בו יוכנסו

כל מה שהו"ל כבר במ"מ וכו'

- (כמובן על הסדר ביד)

ולשלימות יוסיפו ג"כ (במקומם)

המ"מ שבמפרשי הרמבם מאז והנוספים

וכו' (זהו מזמן לזמן - ובמילא

ימשיכו בקובצים

שזהו דבר

בעתו

מחיקת "להשתדל"

מציע שכאו"א יקבע שיעור יומי בספר משנה תורה - יד החזקה - להרמב"ם, שע"ז מתאחדים כל בני"י בלימוד הכולל את התורה כולת, והלימוד - בא"מג' אופנים: א) להשתדל ללמוד בכל יום שלשה פרקים כדי לסיים במשך השנה הבעל"ט, ומה טוב לסיימו במסמכות ליום הולדת הרמב"ם, י"ד ניסן הבעל"ט, ב) אלה שאי אפשר להם - מפני איזו סיבות ללמוד ג' פרקים בכל יום - ללמוד פרק אחד ליום כדי לסיימו במשך ג' שנים הבעל"ט, ג) אלה שאינם שייכים ללימוד ספר משנה תורה (מפני איזו סיבות - כולל מפני שהם קטנים או קטנות (כפשוטו או בידיעות כו')) - ילמדו ספר המצות להרמב"ם, ובאופן אשר השיעור יומי בטהמ"צ יהי במצ"ח המקבילות לשיעור היומי של ס' משנה תורה (כפי שנחלק לשנה אחת)¹⁷.

גהה ב"שלשלת היחס" מתולדות כ"ק אדמו"ר שליט"א הנדפס בריש ספר היום יום.

בתיאור התקנה דלימוד הרמב"ם, נכתב בין השאר:

"והלימוד - בא' מג' אופנים: א) להשתדל ללמוד בכל יום שלשה פרקים כדי לסיים במשך שנה הבעל"ט".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "להשתדל".

ספר יין מלכות (א)

בט"ד. י"ג מרחשון תשמח

כ"ק אדמו"ר שליט"א

עומדים אנו להו"ל בעזה"י הספר "יין מלכות" (בב' כרכים לערך 700 עמודים) - הכולל כל הביאורים ברמב"ם שנאמרו במהלך ההתוועדויות במשך ג' מחזורים הראשונים דלימוד הרמב"ם, כמבואר בפרטיות בהפתח דבר והמבוא המצו"ב.

הספר כבר מעומד (לאחרי הגה"ה) ומוכן לדפוס.

הספר יו"ל ע"י סניף קה"ת באה"ק - כפי שנחדברנו עם הר"י שיחי' קרינסקי.

ומבקשים אנו את הטכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ועד הנחות בלה"ק

משנה תורה להרמב"ם. ד' – ע"ד עריכת סיומים. ה' – ע"ד עריכת והדפסת
קובצי הידושי תורה.
ג הערות וציורים מהמו"ל.

וזאת למו"ד: תביאורים שבספר זה – הן מרשימות השומעים והן
התרגום מלקוטי-שיחות – לא הונחו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, והם על
אחריות העורכים בלבד.

הליקוט עריכה וכו' נעשה ע"י הרה"ת מנחם מענדל שיחי פערזונער.

ויחי רבנו שבקרב ממי יקוים היעוד שבו מסיים הרמב"ם את ספרו:
"יבין מלאה הארץ דעה את חי' כמים לים מכסים", בנאולה האמיתית
והשלמה ע"י משיח צדקנו, במתרה בימינו ממש, וידידך נצח", "נאוי".

ועד הנחות בלח"ק

ישת' תשס"ח, תהא שנת חירות משיח, שנת הקהל
ברוקלין, נ.י.

גהות לפתח-דבר לספר יין מלכות:

(1) על מה שנכתב "הספר יו"ל לקראת ימי כ' טבת יום ההילולא של הרמב"ם
ז"ל – וכ"ד טבת יום ההילולא של אדמו"ר הזקן", כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן
בעיגול תיבת "לקראת", וכתב:

ה"ז לאחרי יותר מחודשיים !

**כיון שאין כדאי כלל לעכב ההו"ל (ובשנים כתיקונם הי' להו"ל למחרת סיום
הג') – יקשרו ההו"ל ל"זיעקב הלך לדרכו" וכיו"ב**

(2) בצד הגליון כתב:

כנהוג בכיו"ב – לצרף במקום המתאים פאקסימיליא"ס (אבל לא התמונה?)

(3) באחת ההערות הופיע ציון "אגה"ק סי' ז"ך וכ"ח".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

אגה"ק לאדמו"ר הזקן סי' ז"ך וכ"ח

(4) ציין את תאריך הפתח-דבר:

שלהי תשרי, שנת תשמח, תהא שנת חירות משיח, שנת הקהל

ברוקלין, נ.י.

ספר יין מלכות (ג)

מבוא

חיבור "משנה תורה" הוא היד החזקה, בו כלל הרמב"ם "דברים המתבררים... בענין האסור והמותר הטמא והטהור עם שאר דיני התורה, כולם בלשון ברורה ודרך קצרה", מטרתו היא כמו שכתב מחברו, הנשר הגדול הרמב"ם: "שתהא תורה שבעל פה כולה סדורה בפי הכל... עד שיהיו כל הדינין גלויין לקטן ולגדול כו".

אולם מסיבות שונות, הרי שלמועל, ברוב מושבות ישראל, לא נקבע סדר לימוד קבוע בספר משנה תורה "לכלי", "לקטן ולגדולי", והעוסקים בספר זה היו תלמידי חכמים, רבנן ותלמידיהון, וגם הם, הרי ברובא דרובא, לא נהגו ללמדו כולה על הסדר, וכלימוד כשלעצמו, אלא דרך לימודם במלך קסוגיא בשי"ם (וכיו"ב) היו מבררים גם שיטת ודעת הרמב"ם.

עד שקם מלך כ"ק אדמו"ר שליט"א ותיקן את התקנה הקדושה והנפלאה, ללימוד ספר הי"ד החזקה על הסדר, ובקביעות בכל יום.

במשך ג' ויותר שנות הלימוד (מניסן תשד"מ ועד עתה) ג' שני חזקה, למדו אלפים ורבבות מישראל את התורה שבעל פה כולה, מהם, והם הרוב והעיקר (הלומדים ג' פרקים בכל יום) - ג' פעמים, ומהם (הלומדים פרק א' ליום) - פעם אחת, ומהם (בפרט נשים וילדים) - למדו את ספר המצוות להרמב"ם, בהתאם להסדר והקביעות של לימוד ג' פרקים ליום.

ואכן, בהחלט ניתן לומר, שהודות לתקנת לימוד שיעור יומי ברמב"ם - שבה משתתפים אלפים ורבבות כ"י מאחינו בני"י ומספרם הולך וגדול מזמן לזמן - ישנם כיום גם אלפים ורבבות (החל מרבנים גאונים ראשי ישיבות ועד, עד סתם "עמך" בעלי עסק, נשים וגם קטנים) הבקאים כל חד לפום שיעורא דילי בכל הלכות התורה, וכדברי הרמב"ם "סדורה בפי הכל... כל הדינין גלויין לקטן ולגדולי".

והנה, בנוגע לגודל הענין דלימוד הרמב"ם בשיעור יומי, כבר הופיע קונטרס שלם מדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בדבר לימוד ספר הרמב"ם,

(1) וכמבואר בכ"מ, ולהעיר - שהיו מקומות וזמנים (ובפרט בתימן) בו כן למדו בסי משנה תורה בקביעות ועל הסדר. ואכ"מ.

Handwritten notes and diagrams on the right side of the page, including a circular diagram with a question mark and some illegible text.

Handwritten scribbles at the bottom left corner of the page.

ונדפס לעיל בתחילת המבוא²; וכן הרבה נכתב כבר ונאמר בכ"מ אודות ענין זה, ולכן, לא באנו אלא להביא מקצת מסדר השתלשלות העניינים בדבר תקנת לימוד הרמב"ם בשיעור היומי.

* * *

תחילת המבצע

בהתוועדות דאחרון של פסח תשד"מ — מציע כ"ק אדמו"ר שליט"א שיקבעו שיעורים קבועים מידי יום ביומו בלימוד ספר הרמב"ם, באופן שיוכלו לסיימו עד יום הולדתו של הרמב"ם בערב פסח בשנה הבאה (תשמ"ה).

בין השאר אומר הרבי שליט"א³:

כשם שבנוגע ללימוד הש"ס (תלמוד ככלי, ולאחרונה — גם תלמוד ירושלמי) חילקו וקבעו ללימוד חלק מסויים בכל יום ויום, הרי טוב ונכון, שיעשו כן גם בנוגע ללימוד הרמב"ם.

והסיכום למעשה:

כל מי שיכול לקבל על עצמו — בלי נדר, כמוכן — ללימוד בעצמו את כל ספר הרמב"ם במשך השנה, טוב ונכון ביותר שילמד בעצמו את כל ספר הרמב"ם כו'. ועל הסדר הוקא, כידוע הכלל ברמב"ם שסומך בספרו על מה שכתב בהלכות שלפנ"ז כו'⁴.

לאחר קביעת היסוד ללימוד שיעור קבוע ברמב"ם בכל יום, קובע הרבי שליט"א — באור לכ"ה ניסן — ג' מסלולים בסדר הלימוד ואופן החלוקה דשיעור היומי ולימודה⁵:

לימוד ג' פרקים ליום

ההתחלה תהי'. . . ביום ראשון (הסמוך) פ' אמור, ז"ך ניסן . . . ביום הראשון ילמדו את הקדמת הרמב"ם, וכימים שלאחריו — מנין המצוות (מצוות עשה ביום ב', ומצוות לא תעשה — ביום ג', ומנין המצוות על סדר הלכות הרמב"ם — ביום ד'), וכימים שלאח"ז — ילמדו ג' פרקים בכל יום...

(2) וראה גם במפתח עניינים (שיחות) בספר התוועדויות תשד"מ ח"ד ותשמ"ה ח"ה ערך משה, רמב"ם סי' יד החזקה, תקנת לימוד הרמב"ם.

(3) התוועדויות תשד"מ ח"ג ע' 1545 ואילך.

(4) בפרטיות בזה — ראה לעיל בקונטרס בדבר לימוד הרמב"ם הערה 22.

(5) בהבא לקמן — ראה קונטרס הנ"ל סי'ב ואילך.

לימוד פרק א' ליום

אלה שמפני סיבות קשה להם ללמוד ג' פרקים בכל יום — ילמדו פרק אחד בכל יום...

לימוד ספר המצוות להרמב"ם

כדי לאחד ע"י לימוד זה את כל ישראל . כדאי ונכון שגם הנשים והקטנים ישתתפו בזה . . ולכן: אלה שאינם שייכים ללימוד ספר ה"יד" — ילמדו ענינים אלה כפי שנתבאר (בקיצור) בספר המצוות להרמב"ם . . וכדאי שהלימוד בספר המצוות יהי' במקביל ללימוד בספר ה"יד", כלומר ללמוד בכל יום ויום את המצוות המבוארות בשיעור היומי דספר ה"יד" . . כך שכולם ילמדו את אותן המצוות באותו פרק זמן קצת.

פרט נוסף בתקנה:

מכיון שלימוד ג' פרקים בכל יום אינו יכול להיות בעיון והעמקה כל כך — כדאי ונכון ביותר שאלה השייכים ללימוד באופן של עיון והעמקה כו', ילמדו עכ"פ הלכה אחת בעיון והעמקה לפי ערכם.

הרבי גם מציע להדפיס "מורה שיעור" שבו יפורט השיעור דכל יום ויום — עבור כל א' מסוגי הלומדים.

בכמה הזדמנויות במשך תקופה הראשונה דתקנת לימוד שיעור היומי ברמב"ם, מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א הטעמים לתקנה זו וגודל חשיבותה, אשר רובם כמעט ועיקרם מופיעים ב"קונטרס בדבר לימוד ספר הרמב"ם" שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונדפס לעיל.

ואכן ב"ה הלכה תקנה קדושה זו ונתפשטה בכל תפוצות ישראל, וכיום ב"ה ישנם אלפים ורבות בכל מקום המקיימים אותה מדי יום ביומו.

* * *

ביאורים ברמב"ם

מאז תחילת לימוד שיעור יומי ברמב"ם נוהג כ"ק אדמו"ר שליט"א — רוב ההתוודעויות כמעט לכל (וגם בשיחה לרגל כנס של נשים, או לילדי "צבאות השם" וכיו"ב) — לבאר ענין בשיעור היומי (דלימוד ג' פרקים ליום) ברמב"ם I ובשיחה לנשים או לילדים — ענין בשיעור היומי שבספהמ"צ להרמב"ם, או (לאחרונה) — בשיעור היומי דג"פ ליום⁸].

I

(6) ראה קונטרס הנ"ל ס"ה. וראה גם בהגטמן לעיל הערה 2.

(7) ויתכן שהביאורים ברמב"ם הן בהתאם להחלטה להוראה ללימוד הלכה אחת לכה"פ — בעיון, ולשתף עי"ז את השומעים.

(8) והרי בשיעור היומי דג' פרקים מבוארות המצוות שנלמד ע"י בספהמ"צ.

בספר שלפנינו מובאים ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א על הרמב"ם, שנאמרו במהלך ההתוועדויות מאז התחלת לימוד שיעור היומי ברמב"ם (כ"ז ניסן תשד"מ), עד לסיום מחזור השלישי (יו"ד שבט תשמ"ז).

מובן ופשוט אשר אופן וצורת הביאורים – שנאמרו בזמנים שונים במשך ג' שנים הני"ל – שונים אי מהשני, ובאים בקיצור או באריכות, בנגלה או בפנימיות הענינים, ולפעמים שניהם גם יחד, או לימוד הוראה בעבודת השם, וכפי שיפורט לקמן.

לפעמים מעיר בקיצור נמרץ על ענין מוקשה ברמב"ם וכיו"ב, ומצד קוצר הזמן וכיו"ב⁹ מניח להשומעים לעיין ולתרץ בזה, באופן ד"תן לחכם ויחכם עוד¹⁰.

ולאידך, לפעמים ~~אין~~ שמבאר ומחדש באריכות, או גם ממשיך בהתוועדות נוספת באותו ענין.

וכמו בצורת הביאורים כן גם בנוגע אופן הביאורים, שלפעמים הביאור הוא בנגלה, או בפנימיות הענינים, ולפעמים בשילוב שניהם ~~ע~~ יחד.

לימוד הוראה בעבודת השם

חלק גדול מהביאורים הם לימוד הוראה בעבודת השם, על כן אומר הרבי שליט"א כמה פעמים¹¹:

בנוסף על פירוש הפשוט שבהלכה זו, ישנו גם פירוש בעבודה הרוחנית של האדם לקונו, על יסוד דברי הרמב"ם¹² ש"רוב דיני התורה אינן אלא עצות מרחוק מגדול העצה לתקן הדעות וליישר כל המעשים". היינו, שנוסף על לימוד וקיום המצווה וההלכה בפועל, ישנה גם ~~הנשמה~~ הפנימיות של המצווה וההלכה – בנוגע לעניני "דעות", אמונה, שכל ורגש כו', שהיו ע"פ הדרך הישרה של התורה.

ובמק"א¹³ אומר הרבי שליט"א:

בנוגע לביאור ההלכות עצמם – הרי ישנם כמה מפרשים וכמה ספרים שעוסקים כביאור הפרטים ופרטי פרטים דדינים והלכות אלו, אמנם בספרים אלו לא נתבאר הלימוד כעניני מוסר ועבודת ה', ולכן, מן הראוי להתעכב על ההוראה שיכולים ללמוד מהלכות אלו בעבודת האדם לקונו...

9) ולפעמים גם כדי לעורר את השומעים וליתן להם דרך לימוד, איך לברר ענין לאמיתתו. וכן לשתף אותם בהד"ת הנאמרים (וראה גם התוועדויות תשד"מ ח"ב ע' 1252 ואילך. ובכ"מ).

10) משלי ט, ט.

11) שיחת ליל ט"ו תמוז תשמ"ו. ועוד.

12) סוף הל' תמורה.

13) התוועדויות תשמ"ה ח"ב ע' 1145 ואילך. ובכ"מ.

וכמבואר בכ"מ שבכל ענין שבתורה, גם דין והלכה, ישנו לימוד והוראה בעבודת ה', בדרך המוסר כו', וכפי שהאריך הרמב"ם בספרו מורה נבוכים¹⁴ בכיבוד דברי חז"ל¹⁵ "לא ניתנו המצוות לא לצרף בהן את הכריות".

וכמוכן גם מתורת הבעש"ט¹⁶ שבכל דבר שיהודי רואה או שומע, אפילו בעניני העולם, יש בהם הוראה ולימוד בעבודת ה', ועצמו כ"כ בנוגע לעניני תורה.

ויש להוסיף, שענין זה מפורש בתושב"כ — שהרי מקרא מלא דיבר הכתוב¹⁷: "ויצוונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה'", היינו, שהתכלית ד"כל החוקים האלה" (כל מצוה והלכה) היא "ליראה את ה'", ~~משמע~~ ומכאן שמכל הלכה בתורה ניתן ללמוד הוראה ביראת שמים. "ליראה את ה'", וכיו"ב בנוגע לעבודת ה'.

כמ"פ מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א — על יסוד דברי הבעש"ט הנ"ל — לימוד הוראה מהקשר שבין תוכן השיעור היומי לבין היום בו לומדים אותו (ויש בזה כמה אופנים).

ולדוגמא סימן נג:

בשיעור היומי דיום ב' אייר... הנה, נוסף על לימוד פרטי ההלכות עצמם — הרי מכיון שג' פרקים אלו נלמדים בהשגחה פרטית על ידי כמה רבבות מישראל ביום ב' אייר — יש ללמוד מזה הוראה בעבודת השם וכו'.

וכאן המקום להעיר: ענין הנ"ל — ע"ד ההכרח ללימוד הוראה בעבודה — נאמר בכ"י ביאורים במשך הג' שנים, אמנם, להקל על הלומד ולמנוע כפילויות השמטנו בכל מקום את אריכות הביאור וכתבנו רק בקיצור: "ההוראה בלתקן הדעות", "ההוראה בעבודה", ועד"ז כאשר ההוראה היא מלימוד השיעור היומי ב"השגחה פרטית" ביום מסויים — השמטנו את העתקת תורת הבעש"ט הנ"ל, וכתבנו רק בקיצור ע"ד הדוגמא שלעיל, וכיו"ב.

קראנו לספר בשם "יין מלכות"¹⁸; "מלכות" — כשם שכמה ממפרשי הרמב"ם הכניסו בשם חיבורם תיבת "מלך"¹⁹, ו"יין (מלכות)" — מכיון

(14) ח"ג כ"י.

(15) ב"ר רפ"ד. ושי"נ.

(16) "היום יום" — ט"י אייר. כשי"ט הוספת סימן קצ"כט. ושי"נ.

(17) ואתחננו ו, כד.

(18) ע"פ ל' הכתוב (אסתר א, ז) — ויין מלכות רב כיד המלך.

(19) ראה לעיל בקונטרס הנ"ל הערה 29.

(3) בהמשך נכתב: "עד שקם מרן כ"ק אדמו"ר שליט"א ותיקן את התקנה הקדושה והנפלאה, ללמוד ספר הי"ד החזקה על הסדר, ובקביעות בכל יום".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן סימון מחיקה על תיבת "מחן".

(4) בהמשך נכתב: "במשך ג' ויותר שנות הלימוד (מניסן תשד"מ ועד עתה), ג' שני חזקה, למדו אלפים ורבות מישראל את התורה שבעל פה כולה מהם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"למדו אלפים ורבות מישראל את "התורה שבעל פה כולה **סדורה**" מהם".

בצד הגליון כתב:

בלשון הרמב"ם

, כנ"ל

ובצד תיבות אלו כתב:

בהערה

?

(5) בהמשך נכתב: "ואכן, בהחלט ניתן לומר, שהודות לתקנת שיעור יומי ברמב"ם - שבה משתתפים אלפים ורבות כ"י מאחינו בנ"י ומספרם הולך וגדול מזמן לזמן - ישנם כיום גם אלפים ורבות (החל מרבנים גאונים ראשי ישיבות ות"ח, עד סתם "עמך" בעלי עסק, נשים וגם קטנים) הבקיאים כל חד לפום שיעורא דילי' בכל הלכות התורה, וכדברי הרמב"ם "סדורה בפי הכל . . כל הדינין גלויין לקטן ולגדול".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"ישנם כיום אלפים ורבות (החל מרבנים גאונים ראשי ישיבות ות"ח, עד סתם "עמך" בעלי עסק, נשים וגם קטנים) **הבקיאים היודעים** כל חד לפום שיעורא דילי' בכל הלכות התורה".

(6) בהמשך נכתב: "והנה, לגודל הענין דלימוד הרמב"ם בשיעור יומי, כבר הופיע קונטרס שלם מדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בדבר לימוד ספר הרמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן סימון מחיקה על תיבת "שלם".

(7) באחת הכותרות נכתב: "תחילת המבצע".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "ה**מבצע**", ובמקומה כתב:

התקנה

(8) בהמשך הופיע ציטוט משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"ולכן: אלה שאינם שייכים ללימוד ספר ה"יד" – ילמדו ענינים אלה כפי שנתבאר (בקיצור) בספר המצוות להרמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "ענינים", וכתב:

איזה

(9) בהמשך הופיע ציטוט נוסף משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"מכיון שלימוד ג' פרקים בכל יום אינו יכול להיות בעיון והעמקה כל כך – כדאי ונכון ביותר שאלה השייכים ללימוד באופן של עיון והעמקה כו', ילמדו עכ"פ הלכה אחת. . בעיון והעמקה כפי ערכם".

תיקוני כ"ק אדמו"ר שליט"א: 1) הוציא את סימון-הציטוט שהתנוסס בראש הציטוט מהשיחה. (2) במקומם של ה". .", כתב: **מג' הפרקים** ("ילמדו עכ"פ הלכה אחת **מג' הפרקים** בעיון והעמקה כפי ערכם").

(10) בהמשך נכתב: "הרבי גם מציע להדפיס "מורה שיעור" שבו יפורט השיעור דכל יום ויום – עבור כל אחד מסוגי הלומדים כו'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"עבור כל א' מסוגי הלומדים **הנ"ל**".

(11) בהמשך נכתב: "בכמה הזדמנויות במשך תקופה הראשונה דתקנת לימוד שיעור היומי ברמב"ם, מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א הטעמים לתקנה זו וגודל חשיבותה, אשר רובם ככולם ועיקרם מופיעים ב"קונטרס בדבר לימוד ספר הרמב"ם" שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונדפס לעיל".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן מחיקה על תיבת "פפולם".

(12) בהמשך נכתב: "ואכן ב"ה הלכה תקנה קדושה זו ונתפשטה בכל תפוצות ישראל, וכיום ב"ה ישנם אלפים ורבות בכל מקום המקיימים אותה מדי יום בימו".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קוי מחיקה על התיבות "פפולם".

(13) בהמשך נכתב: "מאז תחילת לימוד שיעור יומי ברמב"ם נוהג כ"ק אדמו"ר שליט"א – ברוב ההתוועדויות ככולן (וגם בשיחה לרגל כינוס של נשים, או לילדי "צבאות השם" וכיו"ב) – לבאר ענין בשיעור היומי (דלימוד ג' פרקים ליום) ברמב"ם [ובשיחה לנשים או לילדים – ענין בשיעור היומי שבספהמ"צ להרמב"ם, או (לאחרונה) – בשיעור היומי דג"פ ליום]".

על מה שנכתב ברוב ההתוועדויות ככולן, כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קוי מחיקה על תיבת "פפולן".

(14) בהערה נכתב: "ויתכן שהביאורים ברמב"ם הם בהתאם להוראה ללמוד הלכה אחת לכה"פ - בעיון, ולשתף עי"ז את השומעים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף:

"ויתכן שהביאורים ברמב"ם הם **קיצורים מהלימוד** בהתאם להוראה ללמוד הלכה אחת לכה"פ - בעיון, ולשתף עי"ז את השומעים".

(14) בהמשך נכתב: "בספר שלפנינו מובאים ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א שנאמרו במהלך ההתוועדויות מאז התחלת שיעור היומי ברמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

שנאמרו **במהלך** בהתוועדויות

(15) בהמשך נכתב: "לפעמים מעיר בקיצור נמרץ על ענין מוקשה ברמב"ם וכיו"ב, ומצד קוצר הזמן וכיו"ב מניח להשומעים לעיין ולתרץ בזה, באופן ד"תן לחכם ויחכם עוד".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

מניח להשומעים לעיין ולתרץ בזה, **או** באופן ד"תן לחכם ויחכם עוד"

(16) בהמשך נכתב "ולאידך, לפעמים זוכים שמבאר ומחדש באריכות, או גם ממשיך בהתוועדות נוספת באותו ענין".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על "לפעמים ~~אזכיר~~ שמבאר".

(17) בהמשך נכתב: "וכמו בצורת הביאורים כן גם אופן הביאורים, שלפעמים הביאור הוא בנגלה, או בפנימיות הענינים, ולפעמים בשילוב שניהם גם יחד".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "בשילוב שניהם ~~גם~~ יחד".

(18) בהמשך הופיע ציטוט שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"היינו, שנוסף על לימוד וקיום המצווה וההלכה בפועל, ישנה גם הנשמה והפנימיות של המצווה וההלכה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על "ישנה גם הנשמה והפנימיות".

(19) בהמשך הופיע ציטוט נוסף משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"היינו, שהתכלית ד"כל החוקים האלה" (כל מצווה והלכה) היא "ליראה את ה'", מכיון שמכל הלכה בתורה ניתן ללמוד הוראה ביראת שמים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

אזכיר היינו שמכל הלכה בתורה

(20) בהמשך נכתב: "אמנם, להקל על הלומד ולמנוע כפילויות השמטנו בכל מקום את אריכות הביאור".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את תיבת "כפילויות" בעיגול, וכתב:

!?

(21) בהמשך נכתב: "קראנו לספר בשם 'יין מלכות': 'מלכות' – כשם שכמה ממפרשי הרמב"ם הכניסו בשם חיבורם תיבת 'מלך'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

שם ע"ד שכמה ממפרשי הרמב"ם

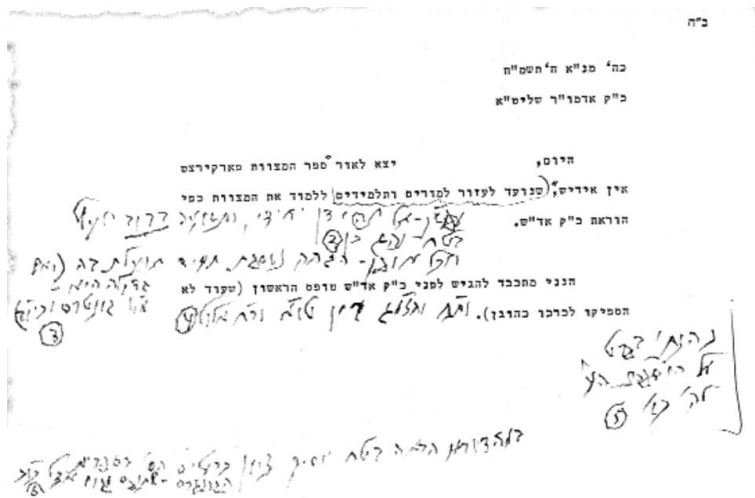
(22) בהמשך נכתב:

"הביאורים שבספר נלקטו – ברובם – מ'הנחות' (רשימת השומעים) בלשון הקודש כפי שיצאו לאור בשעתם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"הביאורים שבספר נלקטו כנ"ל – ברובם – מ'הנחות'

ספר המצות באידיש

מענה להרב צבי הירש לוסטיג מהנהלת מוסד חינוך אהלי תורה, שכתב:

"היום . . יצא לאור "ספר המצוות פארקירצט אין אידיש", שנועד לעזור למורים ותלמידים ללמוד את המצוות כפי הוראת כ"ק אד"ש.

הנני מתכבד להגיש לפני כ"ק אד"ש טופס הראשון (שעוד לא הספיקו לכרכו כהוגן).

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב כ"ה מנ"א תשמ"ח):

סימן את התיבות "שנועד לעזור למורים ותלמידים", וכתב:

עפמש"נ - אל תהי דן יחידי, ותשועה ברוב יועץ בטח נהג כן (2)

ובכל אופן - הגהה נוספת תמיד תועלת בה (ואם גדולה היא - מו"ל קונטרס וכיו"ב) (3)

על מה שכתב "הנני מתכבד להגיש לפני כ"ק אד"ש כו", כתב:

ות"ח והזמ"ג בין טו"א ור"ח אלול (4)

בסעיף הבא מתייחס כ"ק אדמו"ר שליט"א לעמוד שהוסיפו בראש הספר, בו כתבו "להשם הארץ ומלואה" עם מקום לכתובת שם הילד:

נהנתי בפרט על הוספת הע' לה' כו' (5)

במהדורא הבאה בטח יוסיף ציון כרטיס הס' בספריית הקונגרס - שתופס מקום אצל כו"כ (6)

על האסיפה הוחלט לעשות ועדים מיוחדים לכל פרט,

הרמ"ם שי' שם טוב מטעם ועד השכונה דקרוין הייטס אמר שרוצים לעשות מסיבה לסיום הרמב"ם בקרוין הייטס עם סעודה קודם חג הפסח,

ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי' כהנ"ל בהצלחה רבה וכו'.

בשם משתתפי האסיפה (שבקשו שאמסור דו"ח מהאסיפות)."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב כ"ב אדר תשמ"ה):

סימן בעיגול התיבות "המעדיסאן שקווער גארדאן במנהטן", וכתב:

אינו מתאים כפשוט (1)

חוש בעסקנות חבדית – "מוזר" ויותר מזה, כפשוט (2)

במחכ"ת – אולי כדאי שכהנ"ל יתחילו עוה"פ ללמוד בתו"ת (3)

חגיגת הסיום הראשון במרוקו

ב"ה כ"ח אדר חס"ה
 כ"ק אדמו"ר שליט"א
 אחי הר"ל שי' ממרוקא בקש למסור לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שאי"ה ביום א' ב' ניסן הבעל"ט, יתקיים הסיום הגדול בביתו (או על יד ביתו) של הרמב"ם בפאס, הי' בזה קשיים גדולים כדי לקבל רשיון וב"ה קיבל רשיון מהמיניסטער, הוא שולח לפני שבת מודעות בכל הבתי כנסיות שבקסבלנקה שכולם מוזמנים לנסוע לסיום הגדול בפאס, יש באס שנוסע ביום א' מקסבלנקה לפאס.
 הסדר:
 מהאספים קודם בביהכנ"ס הגדול של פאס ולאח"ז הולכים לביתו של הרמב"ם לערוך שם הסיום, ולאחר הסיום הוא נוטע לפקנס לערוך שם סיום גדול עם כל אנשי העיר, בשבוע הבא ביום א' ט' ניסן אה"צ יתקיים בקסבלנקה בשביל כל הילדים צ"ה סיום הרמב"ם, ובערב יתקיים הסיום הגדול לכל אנשי העיר שבקסבלנקה אנשים נשים וספ' ב"האל" השייך לליובאוונסק, ואי"ה בימי חורפת"ם יסע לערוך סיומים בערים, ובעש ברכה בהצלחה רבה וכו' בכל הנ"ל.

דוד ראסקין

! קהל

מענה להרב דוד ראסקין, שכתב:

"אחי הר"ל שי' ממרוקא בקש למסור לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שאי"ה ביום א' ב' ניסן הבעל"ט, יתקיים הסיום הגדול בביתו (או על יד ביתו) של הרמב"ם בפאס, הי' בזה קשיים גדולים כדי לקבל רשיון וב"ה קיבל רשיון מהמיניסטער, הוא שולח לפני שבת מודעות בכל הבתי כנסיות שבקסבלנקה שכולם מוזמנים לנסוע לסיום הגדול בפאס, יש באס שנוסע ביום א' מקסבלנקה לפאס.

הסדר:

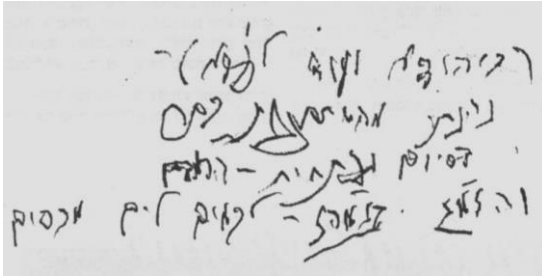
מתאספים קודם בביהכנ"ס הגדול של פאס ולאח"ז הולכים לביתו של הרמב"ם לערוך שם הסיום,

וככל שירעיש ויוסיף אין חשש כלל, המתאים להוראת הרמב"ם שצ"ל "בדרך האמצעית" - כי עדיין לא הגענו אפילו לשליש ולרביע

נהנתי מהשתתפות כת"ר

מענה לאחד מחשובי הרבנים שהשתתף בחגיגת סיום הרמב"ם:

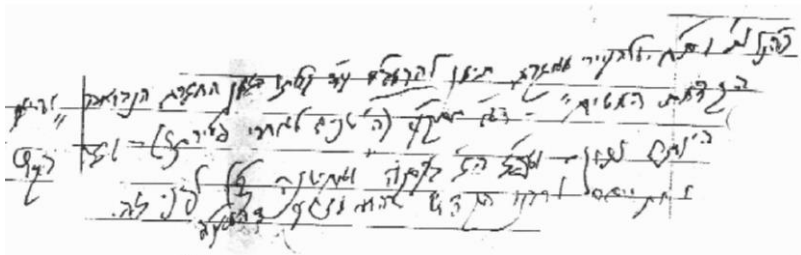
(כיהודא ועוד לקרא) -

נהנתי מהשתתפות כת"ר

בסיום ופתחית - הרמבם

והזמ"ג בזמ"ז - לכמים לים מכסים

הי' ראוי להיות גואל צדק

מענה להרב אברהם יצחק וולפסון, שכתב מכתב (כנראה בהמשך לסיום מחזור הראשון דלימוד הרמב"ם), בו הזכיר את המובא בכמה מקומות בשם הרה"ק מרוזין ש"הרמב"ם ז"ל הי' ראוי להיות גואל צדק שהרי חיבר חיבורו על כל הדינים שאין נוהגים בזמן הזה רק לימות המשיח, אלא מפני שהדור לא הי' ראוי לכך, על כן בא הראב"ד ועשה השגות עליו".

זמן עריכת הסיום

ד. כוננו לזמן עריכת "חגיגת סיום הרמב"ם" במחזור שני - הנח:
 שכן גם ששים שאין לערוך את "חגיגת הסיום" לפני ספסיוסם את
 הלבוש המיוחד שני.

הבין ששים מחזיר השני (ע"פ המלך) ל"מורה שיעור" הוא - יום
 ועשירי פ' ויקהל, כ"ו אדר ראשון, ובו ספסיוסם לערוך "אפיפיפי" -
 באופן ד"רוב עם הדרת מלך, מפני הטירחא בהכנות לשבת⁴⁶ - הרי הזמן
 הראשון לעריכת חגיגת הסיום הוא: יום השי"ק שלאחרי, שבת מברכים בו כ"כ
 ענינים מיוחדים - שבת פ' ויקהל, שבת שקלים, שבת מברכים אדר שני
 והפסוק לויקון, וכו' ועניניו הם ימי המורים, ליהודים היתה אורחיה -
 אורה זו תהיה.

הרי שיוכלו לערוך את "חגיגת הסיום" ביום פני הדר, ויבדו עם
 הדרת מלך - ר"ד מיון שכיום השבת יפוג מ"כ בעלמא דבר, י"ז מקום
 לדחות את "חגיגת הסיום" לירח אדר שני, יום א' אדר א' או יום ב' אדר,
 בהתאם לזמני המקום.

ולחצי, שנתנו ישראל שמאחרין את זמן הסיום" עד שנת המבור
 ימא דראי לזמן בו עושה כו"כ, "משום כבוד התורה, שאז נעשה ביתר
 יחוד, ברוב עם כו"כ.

ובכן, כשיאמרו מקומה אשר מסיבות שונות חזר אפסות לערוך את
 חגיגת הסיום בזמן עם הדרת מלך ויקהל"ס הרמב"ם שלאחרי - יבליסם
 לדחות את "חגיגת הסיום" עד לשנת המבור המיוחדת במקום ההוא, וראין לו
 לזמן אלא מה שיעזרו רוחיהם⁴⁷, בכל מקום ומוקם לפי צרכו.

ה. ביבול כוננו דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות שונות
 עם דבר נשגב - ע"י הנהגת סמלית מסוימת, או התעוררות
 מסתפחת בשבת שלאחרי יום ההילולא ועשירי שבט, בבית הכנסת ובית
 המדרש ב"ז אחריו של בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שעות
 (תקופה שלמה) התעוררות ויכל חולין אחר החיטים⁴⁸ בחיים היתר
 בעלמא דין.

הבין שמשאם כן והנה פהו הקודש, עשוקו באירגון חגיגת סיום
 מחזור השני ולמחר החיטים בארצנו הקדושה, לזמני השבת המסוימת
 לחזור לארצם, ובמילא, לא יוכלו לקבל משקו כבסימני יחוד לזמן "חגיגת
 הסיום" (שבו אלו הנמצאים כאן) - יגשו עתה לקבל קבלת סמלית
 מהתעוררות זו, בדרך השתתפות בעולות וחגיגת סיום מחזור שני ולמחר
 הרמב"ם בכל רחבי ארצנו הקדושה.

ובכוננו לחגיגת הסיום" כאן, וכן בשאר המקומות בכל קווי תבל -
 יקבלו סמלית משקו כבסימני יחוד לזמן "חגיגת הסיום" (או שיקחו סמל
 שקיבלו כבר).

מהגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונטרס חלק משיחת ש"פ בשלח, שבת שירה ט"ו
 בשבט ה'תשמ"ו - ע"ד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם (לקו"ש חכ"ו ע' 355
 ואילך. התועדויות תשמ"ו ח"ב ע' 495 ואילך):

. ומכיון שסיום מחזור השני (ע"פ המצויין **ראה** ב"מורה-שיעור") הוא - יום ועש"ק
 פ' ויקהל, כ"ו אדר ראשון, ובו ביום אי אפשר **קשה במאד** לערוך את ה"סיום" **פומבי**
ובפרט באופן ד"רוב עם הדרת מלך, מפני הטירחא בהכנות לשבת⁴⁶ - הרי הזמן
 הראשון לעריכת חגיגת הסיום הוא: יום השי"ק שלאחרי, שבת שישינם בו כ"כ
 ענינים מיוחדים - שבת פ' ויקהל, שבת שקלים, שבת מברכים אדר שני (הסמוך
 לניסן), שבו חוגגים את ימי הפורים, "ליהודים היתה אורה" - "אורה זו תורה" .

. ומובן, שבאותם מקומות אשר מסיבות שונות תהי' אפשרות לערוך את "חגיגת
 הסיום" ב"רוב עם הדרת מלך" רק **(או באופן טוב הרבה יותר)** בימים הסמוכים
 שלאח"ז - יכולים לדחות את "חגיגת הסיום" עד לשעת הכושר המתאימה במקום
 ההוא, ו"אין לו לדיין אלא מה שעניניו רואות", בכל מקום ומקום לפי ענינו.

ח. כרגיל בכגון דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות טובות עם דבר גשמי
 - ע"י נתינת **קבלת קנקן**⁴² משקה מהתועדות זו, התועדות שמתקיימת בשבת
 שלאחרי יום ההילולא דעשירי בשבט, בבית-הכנסת ובית-המדרש ב'ד' אמותיו של
 בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שעותיו (תקופה שלימה) האחרונות
 ("הכל הולך אחר החיתום") בחיים חיותו בעלמא דין.

ומכיון שנמצאים כאן רבנים מארץ הקודש, שעסקו בארגון חגיגות סיום מחזור ראשון
 דלימוד הרמב"ם בארצנו הקדושה, ולאחרי השבת מתכוננים לחזור לאה"ק, ובמילא,

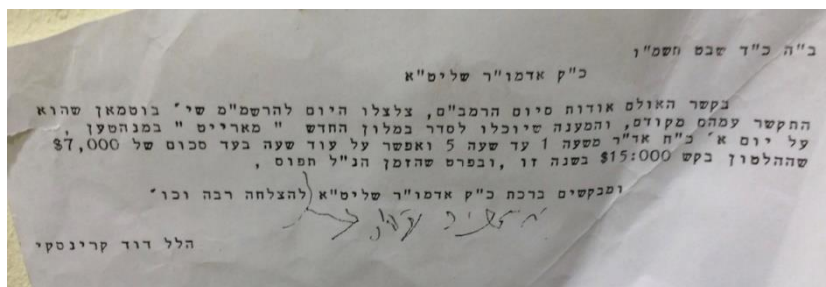
לא יוכלו לקבל משקה בסמיכות יותר לזמן "חגיגות הסיום" (כמו אלו הנמצאים כאן) - יגשו עתה לקבל בקבוק קנקן משקה מהתוועדות זו, בתור השתתפות בפעולות דחגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם בכל רחבי ארצנו הקדושה.

ובנוגע ל"חגיגות הסיום" כאן, וכן בשאר המקומות בכל קצוי תבל - יקבלו בקבוקי קנקן" משקה בסמיכות יותר לזמן "חגיגות הסיום" (או שיקחו מאלו שקיבלו כבר).

* (16) ראה שו"ע או"ח סר"מ (וסרמ"ב) ודאדה"ז שם.

* (22) ראה לקוטי הש"ס להאריז"ל אבות . . מאו"א בערכו.

חגיגת הסיום העולמי השני

מענה להרב הלל דוד קרינסקי, שכתב:

"בקשר האולם אודות סיום הרמב"ם, צלצלו היום להרש"מ שי' בוטמאן שהוא התקשר עמם מקודם, והמענה שיוכלו לסדר במלון החדש "מארייט" במנהעטן, על יום א' כ"ח אדר" משעה 1 עד שעה 5 ואפשר על עוד שעה בעד סכום של 7,000 דולר שההלטון בקש \$15:000 בשנה זו, ובפרט שהזמן הנ"ל תפוס,

ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה רבה וכו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב כ"ד שבט תשמ"ו):

אזכיר עה"צ [להצלחה רבה וכו']

קובץ דבר מלך

פתח דבר

ד

בעצרת זו השתתפו כעשרת אלפים איש, אנשים נשים וילדים, בראשות גדולי התורה וחיראח שלישי"א מכל החוגים, והא היחודית מיפגן ענק לכבודה של תורה, ותוסיפה חיות ותתלהבות בלימוד התורה בכלל ולימוד הרמב"ם במיוחד.

על במת הנשיאות של המעמד הגדול וההצגה ישבו גדולי תורה ויראה שייצגו חצרות אדמו"רים, קהילות ושיבות רבות שבכולם התורה.

רבים מאינודי הרבנים שנאציות חברית וקנדה, הוצגו במעמד עיי באי כוחם, והצגו בכך מחקות מסוג נדיר במינו.

הקהל הרחב שתתה במא את דברי הנאמרים, שמע בקול רב, "הדרן" מרתק על הרמב"ם וכן התחלת המהוד השני, מגדולי התורה שהשתתפו בעצרת.

מקבל הרה"ם שנתה במלא אור דברי המאמרים, שמע בקשת רב "הגר"י מרתק על הרמב"ם וכן התחלת המחזור השני, מגדולי התורה שהשתתפו בעצרת.

בתוכנית, המקורות, וכן המלולים והחידושים שנאמרו בחנינה זו אמורים לבאת בקובץ שלי עצמי, אך מפני סיבות טכניות שטנארה החוצאה לאור, ולכבוד הגינת סיום המחזור השני, "כפלים לתש"י", מוציאים אנו בקובץ זה מלולים אלה, בצירוף עוד חידושי תורה שנכתבו לכבוד סיום המחזור השני.

מן המותר לציון, כי הגינות אלה, הן של סיום המחזור הראשון והן של סיום המחזור השני הבע"ל, הינם רק חלק מהחגיגות העולמיות שבכל העולם כולו, לרגל תאריכים מיוחדים אלו.

***

בקובץ זה, היוצא לאור לקראת סיום המחזור השני, כלולים מלולים רבים ומיוצגים דרכי לימוד שונים, ונשות שונות להבנת דברי הנשר הגדול, ותקותינו שהופעת קובץ זה וגילוי האהדה והתחשבות של גדולי התורה מכל הקהונים לתקנת זו, יחזקו ויגבירו עוד יותר את הפצת לימוד הרמב"ם, בקרב כל החוגים, תלמידי חכמים ובעלי בתים, עדי נבוא לקיום היעוד שבו מסיים הרמב"ם שפרו, כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

***

ה מתה דבר

בתחילת הקובץ מגישים אנו שתי שיחות מ"י"ק אדמו"ר שליט"א: ביאור בדברי הרמב"ם מ"א מחלכות מלכים; והשני — ביאור במצות מחצית השקל לשיטת הרמב"ם (לקראת תאריך סיום המחזור השני בערב שבת שקלים).

רשימת העיניים שבקובץ זה נסדרו ע"פ סדר הא"ב.

הקובץ יוצא לאור ע"י, וועד סיום הרמב"ם" וכולל האברים שע"י מאכירות כ"ס אדמו"ר שליט"א. חברי וועד סיום הרמב"ם הם (לפי סדר הא"ב), הרבנים שי: דוד רסקין, הלל דוד קרוינסקי, יונה אבנר, נחום מנחם שטרנברג, נחום פינסון, משה קוטלרסקי, שלום חלוי דוכמן ושמואל מ"מ בוטמן.

הקובץ נערך ונסדר ע"י חברי מערכת, ועל ידם ועדה מיישנת המורכבת מרבנים וראשי ישיבות.

חברי המערכת הם: אליעזר יעקב חלו שי' ברוך ואברהם משה יוסף שי' הרץ.

בחודמות זו נבטא את תודתנו העמוקה לכל העוזרים והמשתתפים בעריכת הקובץ, ובעיקר לרב ישראל מאיר שי' דסקין ע"ה שייננו משה בהכנת הקובץ לדפוס, ולחבריה דוד שי' מיישנת המערכת, ועל סיוע הרב בהבאת החומר.

המקצת

ר' משה מרמז שקלים
ל"ו ערך רש"י והתפ"י
יום סיום מחזור השני ולימוד הרמב"ם (לפי הולאה ד"ר ל"ט)

קובצי חידושי תורה מסיומי הרמב"ם

כסדר. **שפת חלק משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו**
 - ע"ד הדפסת קובצי חידושי תורה על ספר הרמב"ם -
 א. בעמדתו ביום השבת שלאחרי פורים - הרי זה הזמן המתאים לעורר
 עוה"ם אודות לימוד הרמב"ם, כי:

התוכן רימי המורים - אשר, העילוי שלהם עד לחלילת השלימות
 [ויבולו-2] נפעל ביום השבת שלאחריהם - הוא: יקוימו מה שקבלו כבר,¹³
 כלומר, תוקף וקיום כללות הענין ומתן תורה, שבו ניתנה כל התורה כולה ע"י
 משה רבינו ("משה קבל תורה מסיני")¹⁴
 וענין זה שייך במיוחד לספרו של רבינו משה בן מימין, אשר, "ממשה
 ועד משה לא קם כמותו" - ספר שקראו בשם "משנת תורה", "משנת חזון"
 שבכתב (תורת משה רבינו), שבו נבארו הלכות כל החיים כולה, ובלשון
 הרמב"ם בהקדמתו לספרו: "מקצו לחורה שבעל פה כולה".

והרגשה תורה כפירוט ב"מחזור שלישי-דלימי הרמב"ם" - "בחלת
 דימינו הוי חוקה"¹⁵, כלומר, שלימוד "מחזור שלישי" יש בו תוקף ותוקף מיוחד
 - "עיד וברינתם תחוק ותחוק דיקיימו מה שקבלו כבר" (עוד לביטול
 "מנדעא רבה לאורייתא")¹⁶.

ובתחום אחר, יש להוסיף ולפרטם כל מקום ומקום ע"ד הדשחמות
 בלימוד שיעורי הרמב"ם, כולל - ע"ד חגיגות סיום "מחזור שני" ולימוד
 הרמב"ם בכל המקומות אשר מסיבות שונות עדיין לא נערכו בהם חגיגות
 הסיום, "בי"ב עם הדרת מלך"¹⁷, ובאופן ד"כפלים לחשי"11 (כמדובר
 בארובה למי-12).

ב. והצעה נוספת - בקשר ליום הולדתו של הרמב"ם בערב סה"ל
 הבעלי"ט, ובקדמה:

ההחלטות המתעוררות והצעה אודות לימוד שיעור יומי ברמב"ם, ג'
 פרקים ליום, על מנת לסיים "כשנה אחת"¹⁸ - נזכרה באופן שיטתי ספר
 הרמב"ם ה"ר במסגרות ליום הולדתו של הרמב"ם, ומיני אז, נקבע השיעור רג'
 פרקים בכל יום יום - גם כאשר ה"סיום" אינו במסגרות ליום הולדתו של
 הרמב"ם וכסיום "מחזור שני" - שהחלקים ביום כ"ז אדר ראשון"¹⁹
 אמנם, מובן ונכונ פשוט, שכבוד יום הולדתו של הרמב"ם - "מולי
 נובח"¹⁶ - כדאי ונכון לעשות דבר מיוחד בקשר ללימוד הרמב"ם, אינם
 שהסיום ד"מחזור שני" החקיים כבר בימים שלפניו.

ג. ולכן, הצעתי ובקשתי - בקשה נפשית - כדלקמן:

ככל מקום ומקום שבו נגדן סיום הרמב"ם - ודימו קובץ חידושי תורה
 על ספר הרמב"ם, שיכלול - בראש ובראשונה - את ה"חידושי חידושי"
 תורה במשנתו של הרמב"ם שנאמרו בעת חגיגת הסיום, וכן שאר חידושי תורה
 במשנתו של הרמב"ם שיכתבו* המשחתיים ללימוד הרמב"ם **במסגרת**
 יחיד, וכל המנה - במקום ובאיכות - הרי זה משבח.

וקובץ זה - חידושי תורה על ספר הרמב"ם - ודימו לרגל יום
 הולדתו של הרמב"ם, דבר שבדאי יגרום שמחת חזיר לשמחו של הרמב"ם,
 עד עליות נשמתו, כר, אשר, עם היות שבדאי איש וק"ק יציעו של **שבת**
 הרי גם אצל צדיקים ויטו עיניו של עליות נשמה - בעליו אחר עליו, עד א"י
 סוף.²⁰

ד. **ש"פ** יורטמו את הדברים בכל מקום ומקום בתקום חבי אשירי,
 יורטמשה הוא העיקר"¹⁶ - להתחיל חוקי ימיר בכל הקשר להדפסת
 קובצי חידושי הרמב"ם, באופן שיוכלו ללמוד מתוכם - לא יאחר סיום הולדתו
 של הרמב"ם.

אולי כדאי להוסיף הצעה ¹⁴:

¹⁴ ולהוסיף:

- א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נואמים) כדי קובץ שלם, יוכלו להשתתף
  - ב) גם מי שלא השתתף בסיום הרמב"ם - יוכל להשתתף בכריכת
- חידושי תורה עבור הקובצים.

(יורה דעה ע"ג קס"ג).

מהגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונטרס חלק משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו -
 ע"ד הדפסת קובצי חידושי תורה על ספר הרמב"ם (התועדויות תשמ"ו ח"ב ע' 761
 ואילך):

א. בעמדתו ביום השבת שלאחרי פורים - הרי זה זמן המתאים לעורר עוה"פ אודות
 לימוד הרמב"ם, כי:

התוכן דימי הפורים - אשר, העילוי שבהם עד לתכלית השלימות ("ויכולו") נפעל ביום השבת שלאחריהם - הוא: "קיימו מה שקיבלו כבר", כלומר, תוקף וקיום בכללות הענין דמתן-תורה, שבו ניתנה כל התורה כולה ע"י משה רבינו ("משה קבל תורה מסיני", אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש^{4*}).

4* .. וע"פ גירסת .. הובאה באגה"ק. ושם סוסכ"ו - קמה, א: כל איש ישראל וכל כו'.
לחדש שכל חדש כו' ומחוייב בדבר כו' וראה הלכות תו"ת לאדה"ז פ ..

.. התחלת ההתעוררות וההצעה אודות לימוד שיעור יומי ברמב"ם, ג' פרקים ליום, על מנת לסיים "בשנה אחת" - נקבעה באופן ש"סיום" ספר הרמב"ם הי' בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם, ומיני אז, נקבע השיעור דג' פרקים בכל יום ויום - גם כאשר ה"סיום" אינו בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם (כסיום "מחזור שני" - שהתקיים שהי' ביום כ"ו אדר ראשון) ..

.. ג. ולכן, הצעתי ובקשתי - בקשה נפשית - כדלקמן:

בכל מקום ומקום שבו נערך סיום הרמב"ם - ידפיסו קובץ חידושי תורה על ספר הרמב"ם, שיכלול - בראש ובראשונה - את ה"הדרנים" וחידושי-תורה במשנתו של הרמב"ם שנאמרו בעת חגיגת בסיום, וכן שאר החידושי-תורה במשנתו של הרמב"ם שיכתבו על המשתתפים בלימוד הרמב"ם ~~די בכל אתר ואתר~~ **הראויים להדפסה לפי ראות עיני מערכת הקובץ**. וכל המרבה - בכמות ובאיכות - הרי זה משובח.

וקובץ זה - חידושי-תורה על ספר הרמב"ם - ידפיסו לרגל יום הולדתו של הרמב"ם, דבר שבודאי יגרום שמחה ונח"ר לנשמתו של הרמב"ם, עד לעליית נשמתו כו', אשר, עם היות שבודאי אינו זקוק לענין של ~~עילוי נשמה~~, **לפעולתנו בעילוי נשמתו**, הרי גם אצל צדיקים ישנו ענין של עליית נשמה - בעילוי אחר עילוי, עד אין סוף.

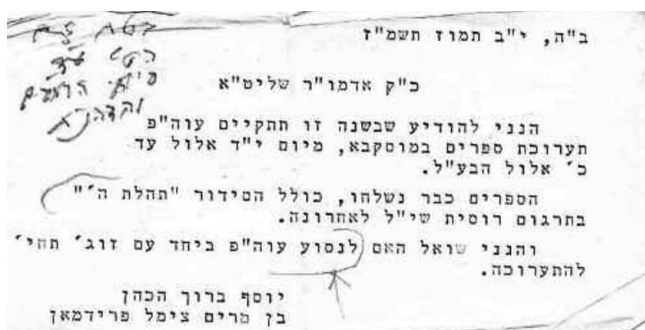
ד. ~~בדאי בטח~~ יפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום בהקדם הכי אפשרי ..

.. אג"ל כדאי להוסיף הערה *14):

*14) ולהוסיף:

א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נואמים) כדי קובץ שלם, או **שיתוסף ע"ז שטובה ההוספה להזדרת-מלך דהקובץ** - יכולים להשתתף עם מקומות אחרים; וראה **תניא קו"א בסופו**. (ב) גם מי שלא השתתף **בחגיגת** סיום הרמב"ם - יכול להשתתף בכתבת חידושי תורה עבור הקובצים.

ספר סיומי הרמב"ם בתערוכה במוסקבא

מענה להרב יוסף ברוך הכהן פרידמאן, שכתב:

"הנני להודיע שבשנה זו תתקיים עוה"פ תערוכת ספרים במוסקבא, מיום י"ד אלול עד כ' אלול הבע"ל.

הספרים כבר נשלחו, כולל הסידור "תהלת ה'"

והנני שואל האם לנסוע עוה"פ ביחד עם זוג' תחי' להתערוכה."

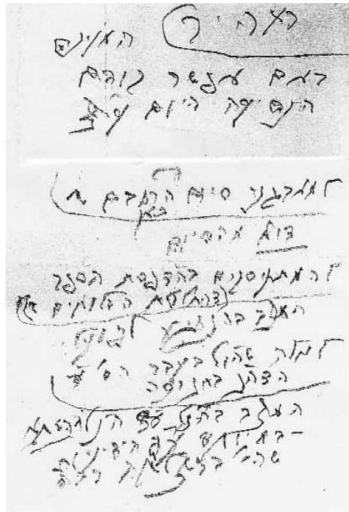
מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב י"ב תמוז תשמ"ז):

(1) סימן את הקטע "הספרים כבר נשלחו כו", וכתב:

בטח גם הס' ע"ד סיומי הרמב"ם והדהנ"ח

(2) סימן בעיגול ובחץ למה שכתב "לנסוע עוה"פ ביחד עם זוג' תחי' להתערוכה".

כתיבת דו"ח על ידי המארגנים

צעטל שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמזכירות (חורף תש"נ):

מהיר

המענה

באם אפשר קודם

הנסיעה היום עה"צ

למארגני סיום הרמב"ם שי'

כאן

דו"ח מהסיום

להמתעסקים בהדפסת הספר

(דהחלטת השלוחים שי')

המצב בהנוגע לפועל

לאלה שהו"ל בעבר הס' ע"ד

הדה"נ בחנוכה

המצב בהנ"ל ע"ד הנ"ל דהשתא

- במיוחד ע"פ הידיעות שהי' בהצלחה רבה

רשימת המקורות:

א. תקנת לימוד הרמב"ם

מורה שיעור תשמ"ו-תשמ"ז – קובץ ועד תלמידי התמימים סיום הרמב"ם תשע"ז.

מורה שיעור תשמ"ח-תשמ"ט – קובץ ועד תלמידי התמימים סיום הרמב"ם תשע"ז.

זמני הלימוד בתשעה באב נדחה – קובץ ועד תלמידי התמימים סיום הרמב"ם תשע"ז.

מענה לשאלות בהקדמת הרמב"ם – קובץ דאה"ת ש"פ קרח תשע"ה.

מדובר ע"ד הלימוד ברמב"ם – קובץ ועד הנחות בלה"ק ראש השנה תשע"ח.

מראי מקומות לספר משנה תורה – ספר מאוצר המלך ח"א.

מחיקת "להשתדל" – קובץ ועד תלמידי התמימים סיום הרמב"ם תשע"ז.

ספר יין מלכות – תשורה הנדל ה' תמוז תשע"ג; חלק מהצילומים באדיבות הרב משה שמעון שי' נאטיק.

ספר המצוות באידיש – ספר מאוצר המלך ח"א.

ב. חגיגת סיום הרמב"ם

חגיגת הסיום הראשון במרוקו – תשורה מינקאוויטש כ"ח תשרי תשע"ד.

קובץ הברכות והחידושי תורה – קובץ ועד הנחות בלה"ק י"א ניסן תשע"ו.

בטח מרעיש ע"ד הרמב"ם – תשורה סלבטיצקי כ"ב אלול תשס"א.

נהנתי מהשתתפות כת"ר – ספר מאוצר המלך ח"א.

הי' ראוי להיות גואל צדק – ספר מאוצר המלך ח"א.

הרושם דסיום כל הרמב"ם – יחי המלך גליון תפט.

זמן עריכת הסיום – יחי המלך גליון תרט.

קובץ דבר מלך – תשורה גלזמן כ"ו מנ"א תשע"ו.

קובצי חידושי תורה מסיומי הרמב"ם – יחי המלך גליון תריז.
תקנא.

ספר סיומי הרמב"ם בתערוכה במוסקבא – תשורה ליפסקר ח"י
סיון תשע"ג.

כתיבת דו"ח ע"י המארגנים – תשורה לוין י"ט אד"ר תשס"ה.

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א